

Demografisk analys: Generationer genom livet 2014:2

BE0701

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	3
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper	5
1.1.5	Referenstider	5
1.2	Fullständighet	5
B.2	Tillförlitlighet	5
2.1	Tillförlitlighet totalt	5
2.2	Osäkerhetskällor	6
2.2.1	Urval	6
2.2.2	Ramtäckning	6
2.2.3	Mätning	6
2.2.4	Svarsbortfall	6
2.2.5	Bearbetning	6
2.2.6	Modellantaganden	7
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	7

B.3	Aktualitet	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid	7
3.3	Punktlighet	7
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet	8
4.1	Jämförbarhet över tiden	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	8
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	8
5.1	Spridningsformer	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster	9

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Befolkning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Befolkningsframskrivningar

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Nej

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation:	Statistiska centralbyrån
Postadress:	Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress:	Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson:	Lotta Persson
Telefon:	08-506 94 211
Telefax:	08-506 94 772
E-post:	demografi@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation:	Statistiska centralbyrån
Postadress:	Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress:	Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson:	Lena Lundkvist, Karin Lundström
Telefon:	08-506 94 678, 08-506 94 187
Telefax:	08-506 94 772
E-post:	demografi@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99). Studier inom demografisk analys baseras till stor del på uppgifter från *Registret över totalbefolkningen* (RTB), som i sin tur bygger på uppgifter som Skatteverket levererar från folkbokföringen. Många av de variabler som används i analyserna används även i befolkningsstatistiken och enligt förordningen om den officiella statistiken, SFS 2001:100, ska Skatteverket lämna de uppgifter som behövs för befolkningsstatistiken till SCB.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Grunduppgifter hämtas både från publicerat material och från redan befintliga register på SCB. Det datamaterial som sammanställts särskilt för denna rapport gallras så fort resultaten tagits fram.

A.9 EU-reglering

Den demografiska analysen *Generationer genom livet* berörs inte direkt av någon EU-reglering.

A.10 Syfte och historik

Sveriges befolkningsstatistik går tillbaka till 1749 och det har funnits detaljerad statistik inte bara över befolkningens storlek, födda och döda utan även exempelvis över civilstånd och yrken under lång tid. En stor del av denna historiska statistik är nu digitaliserad och finns tillgänglig på SCB:s webbplats.

Syftet med rapporten är att beskriva den demografiska utvecklingen och samhällsutvecklingen genom jämförelser mellan kohorter födda under 1900-talet. I rapporten beskrivs födda åren 1905, 1915, 1925, 1935, 1945, 1955, 1965, 1975 och 1985 ur olika perspektiv och de områden som studeras är uppväxtförhållanden, utbildning, förvärsarbete, omflyttning, boende, familjebildning, barnafödande, separationer och dödlighet.

A.11 Statistikanvändning

Demografisk analys har en bred grupp av externa användare, där regeringen, statliga myndigheter, kommuner och landsting är huvudanvändarna. Rapporterna används också av media, studerande och allmänhet för att få ökad kunskap om demografiska utvecklingstrender i samhället.

A.12 Uppläggning och genomförande

I rapporten beskrivs uppväxtförhållanden, utbildning, förvärvsarbete, omflyttning, boende, familjebildning, barnafödande, separationer och dödlighet för kohorterna födda 1905, 1915, 1925, 1935, 1945, 1955, 1965, 1975 och 1985. Statistiken täcker kohorternas liv ända från födelsen till år 2012. Statistiken är också kompletterad med SCB:s befolkningsframskrivning *Sveriges framtida befolkning 2013–2060* (Statistiskt meddelande BE18 SM 1301).

Statistiken som redovisas i denna rapport kommer från flera olika källor. De två huvudsakliga källorna är SCB:s befolkningsstatistik samt *Folk- och bostadsräkningar*. Folk- och bostadsräkningarna från 1960–1990 finns på individnivå i SCB:s datalager och sedan 1969 finns *Registret över totalbefolkningen* som innehåller uppgifter om den folkbokförda befolkningen i Sverige. För dessa år är det möjligt att ta fram uppgifter för just de kohorter som studeras i rapporten. Uppgifter för längre tillbaka i tiden finns endast som statistik i publikationer som då gavs ut. Andra källor som använts är *Utbildningsregistret*, *Arbetskraftsundersökningarna*, *Undersökningen om levnadsförhållanden* och *Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik*.

Oavsett vilken källa som används är det inte samma personer som följs i de diagram och tabeller som redovisar en kohorts utveckling utan resultaten påverkas av migration och dödlighet.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering görs.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Detta är inte relevant eftersom rapporten *Generationer genom livet* är en engångsrapport.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i statistiken enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.

(5) Tillgänglighet och förståelighet, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Objektet är person och målpopulationen är de som föddes 1905, 1915, 1925, 1935, 1945, 1955, 1965, 1975 respektive 1985.

1.1.2 Variabler

De variabler som ingår i rapporten är fruktsamhet, boende, utbildningsnivå, förvärvsarbetande, civilstånd, civilståndsändringar, migration, födelselän, bostadslän, bostadstyp, samboende, dödlighet och dödsorsaker.

1.1.3 Statistiska mått

I rapporten presenteras resultat i form av antal och andelar. Vidare redovisas fruktsamhetstal, dödstal, medellivslängd, kvarlevande, genomsnittlig ålder vid olika händelser och dödlighet.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter födelseår, år, ålder och kön.

1.1.5 Referenstider

Statistiken innehåller främst information från åren 1900–2012 samt prognos för åren 2013–2110.

1.2. Fullständighet

I rapporten ges en översiktlig demografisk beskrivning av födda olika år under 1900-talet. Det finns endast få uppgifter om inrikes omflyttning för födda under tidigt 1900-tal. Inrikes omflyttning redovisas därför endast genom att jämföra födelselän med bostadslän vid 45 års ålder.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken i rapporten är hämtad från många olika källor och definitioner är inte helt jämförbara mellan olika år, när samhället förändras ändras också den

statistik som mäter samhällsutvecklingen. Det gäller särskilt uppgifter om utbildning, förvärvsarbete och dödsorsaker. All statistik finns inte heller tillgänglig för en enskild åldersgrupp ett enskilt år, så ibland avser statistiken till exempel genomsnittet för en femårsperiod eller för fem åldersklasser. I rapporten presenteras även uppgifter från SCB:s befolkningsframskrivningar. Prognoser är genuint osäkra och generellt mer osäkra ju längre fram i tiden man går.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken bygger bland annat på uppgifter från urvalsundersökningarna *Arbetskraftsundersökningarna* och *Undersökningarna av levnadsförhållanden* och de urvalsfel som finns i dessa undersökningar återfinns naturligtvis här.

2.2.2 Ramtäckning

Statistiken bygger på registerstatistik (främst *Registret över totalbefolkningen*, Folk- och bostadsräkningarna 1960-1990 och Utbildningsstatistiken samt tidigare publicerad befolkningsstatistik från 1911 och framåt samt Folkräkningar från 1910–1960. Alla eventuella felaktigheter i dessa register och publikationer finns även med i aktuell rapport.

2.2.3 Mätning

Mätningen för statistiken i rapporten *Generationer genom livet* består i att hämta uppgifter från SCB:s register och tidigare publicerad statistik. Det finns inga indikationer på att det uppstår nya mätproblem vid inhämtningen än de som eventuellt har uppstått vid den ursprungliga mätningen.

2.2.4 Svarsbortfall

Det förekommer inga objektsbortfall eller partiella bortfall förutom de som finns i de använda registren och urvalsundersökningarna.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt. För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Dataregistrering sker vid de lokala skattemyndigheterna. Då uppgifterna bereds, dataregistreras och bearbetas inom folkbokföringen genomförs både manuella och maskinella kontroller som kan ge upphov till rättelser och korrigeringar. När uppgifterna aviserats till SCB granskas de i de olika skeden av bearbetningar som görs innan de godkänns för inläggning i SCB:s register.

För framtagning av datamaterialet som använts i statistiken har ytterligare bearbetningar gjorts. Här kan vissa fel ha uppkommit, det vill säga utöver de som finns för de olika administrativa register som är grundmaterial för statistiken. Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och statistiken kan antas vara relativt opåverkad av ytterligare bearbetningsfel.

2.2.6 Modellantaganden

All statistik finns inte tillgänglig för en enskild åldersgrupp ett enskilt år, så ibland avser statistiken till exempel genomsnittet för en femårsperiod eller för fem åldersklasser. I vissa fall används genomsnitt över flera år eller åldrar även när statistik är tillgänglig för en enskild ålder. Det görs när det rör det sig om små antal, exempelvis vid beräkningar av mödradödlighet. I samtliga ovanstående fall görs antagandet att uppgifterna gällande flera åldrar eller flera år är representativa för födda de år som studeras i rapporten.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått i vanlig mening i form av konfidensintervall redovisas inte.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Rapporten *Generationer genom livet* är inte en återkommande rapport. Rapporten publiceras i serien *Demografiska rapporter* och rapporter i denna serie utkommer intermittent med ett par rapporter per år.

3.2 Framställningstid

Eftersom rapporten *Generationer genom livet* innehåller både statistik som avser bakåt i tiden och prognoser för framtiden behöver framställningstiden beräknas på två sätt. För statistik som avser bakåt i tiden ska framställningstiden beräknas från referensperiodens slut fram till publicering av statistiken. Framställningstiden för prognosstatistiken beräknas från referensperiodens slut för *grunddata* fram till prognosens publicering. För statistiken i den aktuella rapporten sammanfaller framställningstiden för båda beräkningssätten och är drygt 16 månader.

3.3 Punktlighet

Publicering sker i enlighet med SCB:s publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Rapporten är av engångskaraktär och att jämföra över tiden är därmed inte relevant.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

I rapporten jämförs personer födda 1905, 1915, 1925, 1935, 1945, 1955, 1965, 1975 och 1985. Uppgifterna kommer från flera olika källor och definitioner förändras över tid. När samhället förändras ändras också den statistik som mäter samhällsutvecklingen. På grund av denna typ av förändringar är det svårt att ta fram helt jämförbara uppgifter och resultaten i rapporten är därför avsedda att användas för övergripande jämförelser mellan olika kohorter och inte för att ge exakta uppgifter om en viss grupp.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Statistiken kan jämföras med annan statistik över uppväxtförhållanden, utbildning, förvärvsarbete, migration, boende, familjebildning, familjeupplösning och livslängd.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Rapporten publiceras i serien *Demografiska rapporter* och är tillgänglig på SCB:s webbplats, www.scb.se/be0701, och i tryckt form. Ett urval av resultaten redovisas dessutom som tabeller och texter på webbplatsen.

5.2 Presentation

Resultaten presenteras i form av text, diagram och tabeller.

5.3 Dokumentation

Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i *Dokumentation av statistiken (SCBDOK)*. Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, *Beskrivning av statistiken (BaS)*. Dokumentationer finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/be0701.

Rapporten *Generationer genom livet* avslutas med kapitlet *Fakta om statistiken* där alla källor och bearbetningar redovisas.

5.4 Tillgång till primärmaterial

En stor del av uppgifterna kommer från äldre *Befolkningsstatistik* och *Folk- och bostadsräkningar* som är digitaliserade och tillgängliga på SCB:s webbplats. Andra uppgifter som kommer från SCB:s befintliga register är skyddade av gällande sekretessregler men avidentifierat mikrodata kan efter prövning lämnas ut för forskningsändamål och statistik. För utlämnande av mikrodata hänvisas till uppdragsansvarig vid befolkningsstatistiken, 019-17 61 00, eller befolkning.forskning@scb.se.

5.5 Upplysningstjänster

Karin Lundström, Statistiska centralbyrån, 104 51 Stockholm, telefon:
08-506 94 187, e-post: demografi@scb.se

Lena Lundkvist, Statistiska centralbyrån, 104 51 Stockholm, telefon:
08-506 94 678, e-post: demografi@scb.se